

če je poteba, tudi še življenje. Dovolj dokazov nam to spričuje. Zakaj pa sem se pri tem predmetu, namreč pri opisu samostana usmiljenih sester in njihovega delovanja nekoliko bolj pomudil, naj bo kaj malega sledilo še v prihodnjem listu. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Slovanščina v nemških srednjih šolah. Profesor H. Buchholtz v Berlinu je priobčil knjižuro, v kateri priporoča, da se vvede v nemških gimnazijah še poduk jednega slovanskega jezika. Seveda v ta namen bi bila najprimernejša ruščina. Buchholtzu se dozdeva, da bi se s tem povzdignila vrednost gimnazije. Kak hrup bi pa bil pri nas v Avstriji, ko bi kdo priporočal, da se v naše srednje šole vvede poduk ruščine.

Osemrazredne realke. Naučno ministerstvo že pre-mišlja, da se realkam doda še jeden razred. Za tako preustrojo je več uzrokov. Povzdignila bi se veljava realke, ko bi imela z gimnazijo jednako število razredov. V Prusiji imajo že sedaj devetrazredne realke, kakor imajo tamošnje gimnazije po devet razredov, na Ogerskem pa realke imajo po osem razredov jednako klasičnim šolam. Na realkah so dijaki preobloženi posebno v višjih razredih z velikim številom ur, kar ne ugaja niti njih zdravju, niti njih duševnemu razvoju. Če se realka pomnoži za jeden razred, se bode v vsakem letu poduk skrajšal za nekaj ur. Seveda taka reforma ima pa to slabo stran, da se bode učenje podražilo. Pomisliti je namreč treba, da tehnične študije navadno že trajajo po pet let.

Najgorkejši kraji na svetu. Dolgo se je mislilo, da je najgorkejši kraj na svetu v sredi Sahare. Srednja temperatura doseže v juliju v tem kraju 29° R. V srednji Avstraliji je v januarju srednja gorkota 27 $\frac{1}{2}$ ° B. Podobna gorkota je nekatere mesece tudi v Južni Arabiji. Novojoška meteorološka pisarna pa poroča, da, kar se tiče vročine, prekosi vse te kraje neka dolina v Kaliforniji, ki leži katic sto kilometrov proti vzhodu od gorovja Nevada mej hrbtama Tunerinom in Amargozo. Ta dolina leži 100 čevljev pod morsk gladino in se imenuje dolina smrti, ker je v njej leta 1850. od vročine cela karavana priseljencev pomrla. Kdor pojde v to dolino, se poda v nevarnost, da umrje od presilne vročine. Po novejših opazovanjih je pet mesecev v tej dolini srednja letna temperatura blizu 27 $\frac{1}{2}$ °, v juliju in avgustu po 30 $\frac{1}{4}$ °. V vseh teh mesecih se vročina nikdar ne zniža pod 17°, pride pa pač tudi na 40°. V dveh najbolj vročih mesecih ni nikdar manj vročine kakor 25°. V tej dolini vleče tudi tako vroč veter kakor je samum, ki vleče iz saharske puščave. Da v tej dolini ni dosti živalij in rastlin, še praviti ne more. Ljudje, ki so opazovali temperaturo v tej dolini, so seveda imeli razne potrebne priprave, s katerimi so se branili prehudi vročini.

Novice.

Dopisi.

Iz Železnikov 31. decembra 1892. (Raznoterosti.) O novem letu imajo prijatelji in znanci navado, dopisovati se drug drugemu, ter poleg sičnih vošil naznanjevati si marsikako novico. Celih petdeset let srečujemo se že po osebi poznati in nepoznati prijatelji na livadah naših „Novic“, pripovedovaje si marsikaj, kar zanima morda enega ali drugega. Stari sotrudniki vendar odpadajo drug za drugim; — razmere, starost, tudi smrt prisilijo jih, da odložijo pero iz rok. Za to

naj pa mlajše moči nastopijo na ... se ohranil našemu narodu njegovi najstarejši list, ... namreč. To bi bilo nekako moje vošilo „Novicam“ za novo leto!

Skromne novice naš-ga kraja in okolice n. pr. bi bile: Bolezni: vratnica in osepnice so rogovilile letos med mladino precej zelo; vendar pa ne tako hudo, da bi se bila morala šola zaradi tega zapreti. Otroci so bolehal, bi rekel: „po vrsti.“ Čudno pa je bilo nekako to, kakor smo brali o Čerkljah, da so ondi mrli najboljši šolarčki da je tudi pri nas segala in napadala bolezen najbolj pridne in marljive učence in učenke. Umrli je izmed šolske mladine vendar le en deček, a bil je med vsemi glede bistrumnosti, marljivosti in lepega vedenja prvi. Djal mi je enkrat v svoji otročji priprostosti, da se pojde „za gospoda učit.“ No, zdaj je pa res gospod, mislil sem si, ko sem stal ob njegovem mrtvaškem odru, kropivši ga.

Zdravnika naš kraj in okolica zopet nima. V tej zadevi smo pa res prav slabe sreče, kar vendar nikakor nismo sami krivi. Plača letnih 800 gld. iz blagajnice je gotovo poštena; od cepljenja koz pride tudi blizu stotaka; praksa pa te dve svoti gotovo podvoji. Večje vasi so vse v ravnini in ob cesti; kar pa jih je po hribih, tudi ni ravno težavno do njih priti. Poleg tega pa ima ljudstvo do zdravnika zaupanje, ter ralo in pošteno plača, kar se od njega zahteva; kajti v primeri na marsikaki drugi kraj naše dežele se sme do malega imenovati imovito. Zraven tega so stanovanja, drva in živč primeroma jako po ceni. Nekdaj so bile razmere dokaj slabše, pa smo vendar imeli dolgo let še po dva, o enem času celo tri gg. zdravnike. Se ve: mladi gg. doktorji so rajše le po mestih, in se v resnici premalo ozirajo na stari rek: „Ubi bene, ibi patria“, (kjer mi je dobro, ondi je moja domovina.) Zraven pa vendar še ne moremo zamolčati opazke: Radi bi vedeli, kateremu dovršenemu visokošolcu, naj si že izvoli ta ali oni poklic, stoji kot prva služba mesto z zaslužkom blizu dveh tisočakov na ponudbo? — Koliko časa morajo n. pr. nekateri gg. juristi čakati na pičli „adjutum“? Delovati pa morajo ondi, kamor iti jim višji veleavajo; — navadno le na deželo, kjer si morajo odrekati hočeš nočeš tudi marsikake mestne prijetnosti.

28. t. m. se je vršila tu nova volitev za okrajno delavsko-bolniško blagajno. Vdelžba baje ni bila tolika, kakor se je pričakovalo. Prejšno načelnistvo in g. računovodja se bili vsled nekega napada v časnikih že poprej radi znebili njihovega, ne ravno prijetnega posla, a c. kr. okr. glavarstvo ni hotelo sprejeti odpovedi. Sedaj je načelnikom izvoljeno vodstvo jesenoške fužine (trčka gg. bratje Globočniki), ki si bode najelo funkcijonarja in računovodjo. Kdor ve, koliki posli in neprijetnosti so s tem sklenjeni, ne koprni po takih odlikah. Ker pa eni vendar le morajo biti, se bo že tudi ta zadeva vravnala. Bog le daj delavcem dober zaslužek, zraven pa še ljubo zdravje!

Advent smo imeli precej mrzel, snega pa imamo po ravninah le toliko, da smemo reči, da smo imeli „beli Božič.“ — Zdravo! J. L.

— **Najvišje darilo.** Nj. Vel. presvetli cesar daroval je občini hrenoviški za napravo gasilnega orodja 100 gld. iz svoje zasebne blagajnice.

— **Snega palo je zadnje dni toliko, kolikor ga že več let ni bilo.** Na Dunaji, Gradci in Budapešti bili so veliki zameti. Promet na železnicah bil je minole dni ustavljen. Z Dunaja in Gorenjskega prihajali so vlaki z veliko zamudo, promet z Trstom bil je pa popolnoma ustavljen. Tudi na progah St. Pe. Reka, Trst-Gorica in Trst-Herpelje bil je promet ustavljen. — V Trstu in po okolici zapal je tudi sneg in sicer nenapadno visoko.

— **V visoki starosti 95 let umrl je v Medvodah na Silvestrov dan Janez Kavčič po domače Pubič.**

— **Družba sv. Cirila in Metoda** se danes hvaležno spominja najpreje dveh pokojnih svojih podpornikov. V Gradci umrli veleučeni matematik vitez dr. Fr. Močnik, ni bil samo podpiratelj „Narodni šoli“ v Ljubljani in „Pedagogičskemu društvu“ na Krškem, on je tudi v roke našega čast. starine-prvomestnika, gimn. ravnatelja g. Fr. Bradaške v Gradci polagal leto za letom lep dar v namene naše družbe. V Zaspéh na Gorenjskem rojeni in v Braslovčah umrli dekan Lovro Potočnik pa nam je volil 50 gld. — Župnijski upravitelj v Kanfanaru v Istri, č. g. Ivan Cotelj, je podaril veliko zbirko knjig, zlasti družbe sv. Mohorja. Lepo se razvijajoča ženska podružnica na Vrhniki nam je poslala v kratkem času svojega obstanka že svoj drugi prispevek v znesku 186 gld. 2 kr. Blag. g. Ana dr. Storova nam je naklonila 100 gld. pokroviteljine po blag. g. Murnikovi, ki je s temi poslednjimi 100 gld. izročila družbi to jesen 800 gld. Ženska podružnica v Št. Jurji n. j. ž. je zložila ob letošnjem zborovaji 60 gld., moška podružnica za Kotmaro Ves na Koroškem pa 25 gld.; prvo vsoto smo prejeli od g. tajnice T. Kavčičeve, drugo pa od g. prvomestnika Matije Prosekarja. G. dr. Dragotin Treo v Celji je poslal 25 gld., 16 so jih darovali gg. zavezni posojilničarji, 9 pa narodna družba. Ob godovanji g. notarja dr. Stajarja je izročil njegov triletni sinček vipavski podružnici 18 gld., ki nam jih je doposlal podružnični blagajnik g. Radoslav Silvester. Iz Kostanjevice smo po g. notarji Aleks. Hudoverniku Martinovega daru prejeli 17 gld., od č. g. Cotelja 15 gld., nabranih v Istri med slov. vinotržci, od litijskih in šmartinskih Slovencev po g. Ljudmili Roblekovi pa 20 kron odkupnine novoletnih voščil. Prvo zlato XX-krono sta nadalje darovala g. Marija Možek, posestnica v Gradci, in družbin podpredsednik, g. notar L. Svetec Ljubljanska družba, zbrana v kavarni „Kasino,“ nam je darovala po g. Murnikovi 6 gld. 51 kr. Z željo, da bi nam ljubi Bog naklonil mir, je poslalo 6 gld. društvo „Omizje“ v Mozirji. Šmartinski tamburaši so zložili pri veselici v Zagorji 5 gld. 72 kr. Ob godovanji g. Barbike Eibensteinerjeve na Lokah je nabral g. J. Lazar 5 gld. 40 kr. Č. g. župnik v Šent Ilji, M. Helemina, je poslal 5 gld. kot dar male družbe od nemške meje, nadučitelj Janko Žirovnik pa 5 gld. v odvezo novoletnih voščil, idrijski pevci so nam naklonili po g. Fr. Lapajetu 2 gld. 60 kr., veleposestnica Katarina Sporn v Lokarjih pa 2 gld. 50 kr. Kmečki mladeniči v Št. Jurji na Štajarskem, F. Čretnik, J. Jager, J. Oset in J. Žveglar so darovali prvo krono v vzgled rojakom po slovenskih pokrajinah. — Umrlima darovateljema blag spomin Vam živim čast in zahvalo!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Odlikovanje.** V Draždanah izhajajoča „Europäische Modenzeitung“ je za rešitev neke naloge priznala prvo darilo tukajšnjemu krojaškemu mostru g. M. Kuncu. Vseh rešitev došlo je uredništvu 155.

— **V mestno hranilnico ljubljansko** vložilo je meseca decembra m. l. 621 strank 199.208 gld. 28 kr., vzdignilo pa 321 strank 109.715 gld. 17 kr.

— **Obsodba.** Magistratni asesor dr. Artico v Trstu bil je te dni obsojen na 50 gld. globe oziroma 5 dni zapora, ker je nekemu zastopniku rojanskega posojilnega društva, ko mu je ta izročil slovensko prošnjo, rekel: „Vi delate za Rusijo, izgubili bote še vero itd.“

— **Za novo leto** podarila sta železniška podjetnika Redlich & Berger magistratu svoto 50 gld. za mestni ubožni zaklad, 50 gld. pa za redarstvo. Dalje so za mestne redarje podarili: Kranjska hranilnica 100 gld., tvrdka P. Ks. Souvan 30 gld. in gosp. Fr. Doberlet 5 gld.

— **Mrtvega našli** so dne 29. decemb. zvečer v Feltrinejevem hlevu na Rakeku nekega Franceta Prencič-a. Napil se je premočno žganja in zadel ga je vsled tega mrtvoud.

— **Umrli je** na novega leta dan tukajšnji kamnoseški mojster g. Vincencij Čamernik v 52. letu svoje dobe. N. v m. p.

— **Nagla smrt.** Na sveti večer se je v Reki v družbi prijateljev zgrudil od kapi zadeti 40letni zdravnik dr. Nikola Benchiorutti, ko je hotel ravno spregovoriti zdravico.

— **Slovenski tolmači.** Pri graškem deželnem in za mesto delegovanem okr. sodišči imenovali so se za slovenske tolmače naslednji gg.: Tomaž Mlakar, uradnik štajerske hranilnice, Josip Faganelj, pravnik, Josip Poljanec c. kr. poštni asistent in dr. Ivan Klasine, odvetnik.

— **Umrli je** v Domžalah gospa Ana Ladstätterjeva mati sinov tvrdke: „P. Ladstätter in sinovi“. Pokojnica bila je velika dobrotnica revežem N. v m. p.

— **Dražba.** V zakupnih okrajih Tržič in Žužemperk vršila bode se dne 1. februarja zopetna dražba za pobiranje vžitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, ker eden prejšnjih kupcev ni izpolnil družbenih pogojev. Izklicna cena za celo leto iznaša za okraj: Tržič 5000 gld za Žužemperk 4900 gld.

— **Nova počakalnica** pod imenom „Tavčarjev dvor“ otvorila se je z dnem 1. jan. t. l. na kamniški železnici tik čeruškega mostu

— **Nesreča.** V Goriči vasi pri Ribnici igrali so se minoli teden otroci z nabito puško dvocevko. Pri tej priliki se je puška sprožila in svinčena zrna zažela so nekega 6letnega dečka tako nesrečno v ramo, da so mu razdrobila kost. Stariši pazite na otroke!

— **Darilo.** Katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov v Št. Vidu nad Ljubljano darovala sta 25 gld. v društvene namene železniška podjetnika Rellich in Berger.

— **Umrli je** na Reki kapucin o. Ludovik Bile doma iz Bistrice na Notranjskem v 70. letu svoje starosti. Bil je jako priljubljen. N. v m. p.

— **Občni zbor** muzejskega društva za Kranjsko bode v ponedeljek dne 23. januarja t. l. na podlagi novopotrjenih pravil zvečer ob šestih v bralni sobi Rudolfinuma.

— **Bolezni.** V občini Šenčur pri Kranji pojavile so se ošpice. V vsem zbolelo je po raznih vaseh že blizu sto otrok. Umrli je dosedaj samo neka triletna deklica na Visokem. — V Stražiški pri Kranji in po sosednih vaseh razsaja prav močno škrlatica. V Zgornjem Bitnji so izmed 5 obolelih otrok umrli že 4. V Stražiški samem bolnih je 10, na Gorenji Savi 8 otrok. — V Ljubljani prikazala se je zopet influenza. — Na Suhoru razsajajo koze, zaradi katerih so ondotno šolo zaprli.

— **Častnim občanom** izvolila je občina Mavčiče č. g. duhov. svetovalca Matejo Preželja, župnika v Mavčičah, povodom njegovega 25letnega ondotnega dušnega pastirovanja.

— **Tržaški občinski svet** dovolil je laški šolski družbi „Lega nazionale“ 3000 gld. Posl. Nabergoj je odločno ugovarjal temu, češ da občina ne more in ne sme podpirati društva, ki dela zdražbo in hoče okoličanske Slovence potujčiti. Nabergoja podpiral je tudi posl. Luzzatto, rekoč, da občina itak zadostno skrbi za šole.

— **Popotnikov koledar** za slovenske učitelje za leto 1893, sestavil in založil Mihael J. Nerat, nadučitelj v Mariboru, priporoča se tudi letos s svojo bogato vsebino vseh učiteljskega osobja tičočih se stvari. Cena 1 gld.

— **Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.** Prezentovani so č. gg.: Ivan Dobnikar za faro Janče; A. Gabrič za faro Cerklje pri Krškem; France Hoenigman, župnik v Osilnici, za faro Banja Loka; Matej Kljun za faro Gornji Tuhinj; Andrej Šimenec, župnik v Št. Jurji pri Šmarji za faro Št. Lovrenc ob Temenici. — Premeščen je č. gosp. France Češarek, kapelan v Podzemlji, na Suhor.

— **Anton Janežič-ev slovensko-nemški slovar,** tretji natis, predelal in pomnožil Franc Hubad, je ravnokar izšel v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu. Cena mehko vezanemu iztisu 3 gld., trdo v polusnje vezanemu iztisu 3 gld. 50 kr. Po pošti 15 kr. več.

— Koliko potrosi angleška kraljica za eno potovanje? Povprečno računa se za vsako potovanje, katero kraljica navadno vsako pomlad napravi na okroglih 132.000 gld. Prihodnjo pomlad namerava kraljica potovati v Italijo in se nastaniti v Florenciji. Neki dvorni uradnik odposlal se je tja v namen, da vzame v najem veliko popolnoma spravljeno vilo. Lastnik vile pa ni zahteval nič manj najemščine nego 9600 gld. za teden dnij. Ta cena zdela se je kraljici previsoka, na kar je ponudila neka Lady Chrawford, kraljici svojo vilo v brezplačno porabo, katero ponudbo je kraljica tudi vsprejela.

— Večna luč v solnograški stolni cerkvi pa podgana. V solnograški stolni cerkvi ugasnila je zadnji čas vsako noč „večna luč“, ker ji je zmanjkalo olja. Dolžili so cerkovnika, da porablja v svoje namene olje, namesto da bi ga prilival v svetilnico. Mož se opravičeval, da je nedolžen, a pomagalo ni nič in skoro bi ga bili odpustili iz službe. Konečno so stvar vender še enkrat preiskali in stolni dekan sam je šel čez noč v cerkev na stražo, da se prepriča o stvari. Pa kako se začudi! Okrog desete ure pripleza po vrvi, na kateri visi svetilka, velika podgana, ki je izpila olje do dna, potem se pa zopet vrnila nazaj po vrvi pod streho.

— Kolera pojavila se je zopet v Hamburgu, Budimpešti in v Galiciji.

Sel. Kneipp

Neogibno potrebno je za vsako družino
Kathreiner-jeva
Kneipp-ova sladna kava
z okusom prave kave.

Ta kava daje to prednost, da se lahko popusti tako škodljiva prava zrnata ali pa z raznimi cikorijski zmešana kava in se iz te kave naredi okusna ter zdrava in redilna pijača. — Nedosegljiva je kot dodatek k pravi kavi. (14—3)

Visoko priporočana za ženske, otroke in bolnike.

Ponaredeb se naj varuje.

Dobo se povsod.

1/2 kile 25 kr.

Listnica vredništva.

K. N. v Č. Veseli nas Vaše priznanje, da je naša pot, prava pot. „Sprava in sloga“ ostane vedno naše geslo. Staremu slovenskemu programu se ne izneverijo „Novice“, dokler bodo izhajale.

Marijacetlske kapljice za želodec.

izgotovljene v lekarni k „angelu varhu“

C. BRADY-a v Kromerizu (Moravsko)

so staro, zanesljivo in znano zdravilo ter so budilno in krepilno sredstvo za želodec in prebavilna dela. (13—8)

Samo prave so z zraven stoječo varstveno znamko in podpisom. Cena: 1 steklenice 40 kr. dvojne steklenice 70 kr.

Vsebina je naznanjena.

Marijacetlske kapljice za želodec prodajajo se prave: v Ljubljani: lek. Piccoli in lek. Svoboda; v Postojni: lek. Fr. Becarich; v Škofji Loki: lek. Kari Fabiani; v Radovljici: lek. Alex. Roblek; v Novem mestu: lek. Dom Rizzoli in lek. Bergmann; v Kamniku: lek. J. Močnik; v Črnomlju: lek. J. Blažek.

1843

50letni obstanek.

1893

„NOVICE“

so najstarejši slovenski list, ter veljajo za četrto leta le 1 gld., za Ljubljano 90 kr.

Prinašajo politične, obrtne, kmetijske in zabavno-poučne spise in drže se trdno starega slovenskega programa „Vse za vero, dom, cesarja.“

Vodilo je jim politika pokojnih slovenskih prvakov

dr. Janeza Bleiweisa, dr. Tomana in dr. Coste in sklepi shoda slovenskih poslancev dne 2. oktobra 1890.